

NIEUWSBRIEF 1

VREEDZAME SCHOOL

Blok 3

Algemeen

Voor de groepen 3 t/m 7 zijn er ongeveer 36 lessen, verdeeld over 6 blokken. De inhoud en oefeningen zijn aangepast aan het leeftijdsniveau en de groep. Groep 8 heeft een apart programma met 4 blokken en in totaal 26 lessen. Hier wordt in een volgende nieuwsbrief meer aandacht aan besteed.

Elk blok duurt ca. 4 weken. De lessen duren ongeveer 45 minuten.

De thema's van de blokken voor groep 3 t/m 7 zijn:

1. Onze klas
2. Zelf conflicten oplossen.
3. Communicatie
4. Gevoelens
5. Mediatie
6. Anders en toch samen

Voor de kleuters is er ook een ander programma dat verdeeld is over 6 blokken die parallel lopen aan de blokken van groep 3 t/m 7. De blokken voor groep 1/2 zijn:

1. Onze klas
2. Ruzie, of om de beurt
3. Praten en luisteren
4. Gevoelens
5. Ruzies oplossen
6. Anders en toch samen

Blok 3 start half januari 2011

Thema : Communicatie – We hebben oor voor elkaar

De kinderen leren belangrijke communicatieve vaardigheden, zoals duidelijk communiceren, goed luisteren, vragen stellen, je verplaatsen in het gezichtspunt van een ander en verschil van mening overbruggen.

De lessen zijn gericht op:

- Duidelijk vertellen. Goed kunnen communiceren is erg belangrijk bij het oplossen van conflicten. Een slechte communicatie kan conflicten juist verergeren.
- Goed en slecht luisteren. De kinderen leren actief naar elkaar te luisteren, goede vragen te stellen en samen te vatten wat de ander heeft gezegd.
- Misverstanden. Wat de één bedoelt en hoe de ander het begrijpt. Ze leren te zien hoe de interpretatie van een boodschap kan verschillen.
- Gezichtspunten. De kinderen leren zicht te verplaatsen in de mening of positie van een ander.
- Een mening onderbouwen met argumenten.
- Het overbruggen van meningsverschillen en komen tot overeenstemming.

Uit de praktijk van groep 7/8

Van juf en de kinderen uit groep 7/8 had ik begrepen dat de lessen van de Vreedzame School voor hen iets anders zijn. Ze bespreken de wat moeilijkere situaties en het gaat ook over afscheid nemen. Dat is natuurlijk voor groep 8 zo, maar voor groep 7 is het ook een beetje "achterblijven" als hun klasgenoten naar de middelbare school gaan. Dus ook voor hen wordt er aandacht besteed aan afscheid.

De kinderen uit groep 7/8 hebben ook afwisselend pleinwacht. Dat is soms best nog wel ingewikkeld. Je eigen ruzies en conflicten oplossen is één, maar die van een ander oplossen is iets heel anders. Je moet goed luisteren naar allebei de personen. Je moet proberen om ze te laten afkoelen en daarna moeten ze het eigenlijk zelf oplossen, maar als dat echt niet lukt dan moeten de pleinwachters toch een beetje helpen. Dat dat nog best lastig is bleek van de week wel.

Een flinke jongen uit groep 8 had pleinwacht en was serieus bezig met zijn taak toen er twee "kleintjes" kwamen aangerend met een probleem waar ze echt niet uit kwamen. De grote jongen kon aan het verhaal geen touw vastknopen, hij probeerde echt te luisteren, maar hij begreep er geen snars van. Het lukte hem wel om ze te laten afkoelen. Toen de kinderen er zelf niet uitkwamen, haalde de grote jongen maar een klasgenootje erbij. "Ik zocht een meisje, want die praten ook zo snel en warrig", was zijn redenering. Het meisje verstond de kinderen wel, maar vond dat ze het zelf op moesten lossen en dat dat ook makkelijk zou kunnen. "Weet je wat je doet", zei ze. "Je zet ze gewoon in de hoek met de opdracht dat ze het maar uit moeten zoeken!". Gek genoeg werkte dit wel, de kleintjes moesten erg lachen om het meisje en de druk was van de ketel. Vervolgens vonden ze zelf een goede win-win oplossing.

Ik heb in een hoekje enorm staan lachen en genieten van de zelfredzaamheid van onze Margrietkinderen. Met respect en oor voor elkaar kwamen ze er zelf helemaal uit!

Op bezoek in groep 1 en 2

Aap en Tijger beleven allerlei avonturen in groep 1 en 2. Bij dit bezoekje ziet Aap een koffer staan op tafel. Nieuwsgierig als hij is, gaat hij ernaar toe en doet hem open. Wat zit daar nou in? Allemaal auto's!!! Hij gaat er mee spelen: het wordt een garage met veel auto's erbij. Tjonge, dat is wel heel erg leuk. Tijger heeft eerst even staan kijken, maar komt er nu toch ook bij. Maar dan zegt Aap: "dit is van MIJ en JIJ mag daar niet mee spelen!!" Oei! Wat nu?

Tijger en Aap gaan met de hulp van juf en de kinderen samen overleggen, want samen spelen is toch eigenlijk wel veel leuker en gezelliger. Uiteindelijk spelen Aap en Tijger samen met auto's en de garage! Goed zo, Aap en Tijger, want *samen spelen is samen delen*.

Sinds het begin van groep 4 werken we aan 'De Vreedzame School', onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. De kinderen houden van deze lessen! We werken met rollenspellen, verhalen, geleide fantasie en groepsgesprekken. Een van de lessen ging over het geven van opstekers - complimenten - en afbrekers, negatief commentaar dus. Die laatste proberen we niet te geven! Naar aanleiding van deze les heb ik het verhaal 'De mooiste vis van de zee' voorgelezen. In dat verhaal gaat het over een visje dat prachtige schubben heeft. Helaas is hij zo vol van zichzelf, dat op het laatst niemand meer met hem wil spelen. Maar als hij iets van zichzelf gaat delen met anderen - door zijn mooie schubben aan zijn vriendjes uit te delen - komt het weer goed: hij voelt zich beter en hij is ook weer 'gezien' onder zijn vriendjes!

We hebben aan dit verhaal een vervolg gegeven door elke week een kind tot 'Vis van de week' uit te roepen: een leerling die door positief gedrag extra opvalt. Dit kind mag dan voor in de klas op een kruk gaan zitten. Terwijl de andere kinderen voor zichzelf mogen tekenen of in een werkboekje werken, krijgt iedereen een keer de beurt om het kind een Opsteker te geven. Daarbij letten we op het luistergedrag: het kind dat de opsteker krijgt, moet ook oogcontact maken met het kind dat de opsteker geeft en het kind daarvoor ook bedanken. Intussen noteer ik de opstekers op de schubben van een hele grote Vis-van-de-week, die daarna ingekleurd mag worden. De vis van de week wordt vervolgens gelamineerd en krijgt een weekje een ereplek in de klas. De kinderen zijn er dol op! Natuurlijk wil iedereen graag zo snel mogelijk aan de beurt komen, maar van sommige kinderen wordt natuurlijk het geduld op de proef gesteld. Dat op zich zou voor mij al een reden kunnen zijn om een kind Vis van de week te maken, want ik benoem natuurlijk altijd waarom juist dat kind deze keer in het zonnetje gezet wordt. Dat geeft weer een mogelijkheid om gewenst gedrag te benoemen, en dat pikken de kinderen op! Het is erg leuk om zo met elkaar bezig te zijn.

Kinderen zijn weer heel verschillend in de complimenten die ze elkaar geven. Het is natuurlijk niet altijd makkelijk om iemand een compliment te geven, want soms ben je niet zulke dikke vriendjes met de Vis van de Week. Toch doen de kinderen altijd hun best om iets positiefs te zeggen. Ik vind het zelf wel heel mooi als iemand positief gedrag benoemt (bijvoorbeeld: je kunt anderen goed helpen) maar een kind kan ook zeggen: je hebt mooie schoenen aan! Voor het kind dat het compliment ontvangt, is het laatste compliment misschien wel leuker! Dat weet je als leerkracht natuurlijk nooit zeker.

Hoe dan ook: de kinderen oefenen ermee én ervaren hoe leuk het is om door al hun klasgenoten op een positieve manier benaderd te worden. Ze glimpen van trots, net als het mooiste visje in de zee!

meester Arend, groep 4

Basisprincipes van het programma.

Het programma Vreedzame School heeft een duidelijke hoofddoel :
Kinderen leren om conflicten op te lossen op andere manieren dan met verbaal of fysiek geweld.

Er is nog een ander doel, die van cultuur verandering op school:
De school en de klas ontwikkelen tot een democratische groep waarin kinderen :

- zich positief gedragen tegenover elkaar en tegenover leerkrachten
- zelfstandig zijn
- zich verantwoordelijk voelen
- keuzes kunnen maken

Problemen bij jongeren komen veel minder voor als ze zich een betrokken lid van een groep voelen.

deVerdieping
Trouw

Wist u dat:

- er op 16 november een flink artikel over de Vreedzame School in Trouw heeft gestaan, te groot om in deze nieuwsbrief te publiceren. Interesse? Mail naar vreedzamemargriet@xs4all.nl

Blok 2

Thema : Conflicten zelf oplossen.

In dit blok wordt direct gewerkt aan het belangrijkste doel van het Vreedzame School programma – omgaan met conflicten.

Eerst leren de kinderen basisbegrippen over conflicten en conflicthantering. Conflict staat niet gelijk aan geweld, het is eerder een verschil van mening of belangen. Conflicten zijn op zich niet erg, zolang we weten ze op een vreedzame manier op te lossen. Het is belangrijk te leren om conflicten niet uit de weg te gaan, maar ze naar tevredenheid van beide partijen op te lossen. Want het vermijden van conflicten leidt eerder tot vermindering van het gevoel van eigenwaarde, frustratie etc..

Hiervoor wordt een nuttige term geïntroduceerd: een Win – Win oplossing waarbij beide partijen in het conflict tevreden zijn met de oplossing. Dat in tegenstelling tot de Verlies-Verlies oplossing waarin iedereen verliest (zoals in de oorlogen waar elke kant mensen en eigendommen verliest). Er zijn ook nog Win-Verlies oplossingen.

Hoe kan je tot de Win-Win oplossing komen?
 Hoe leer je op conflicten te reageren op verschillende wijze?

Om het te oefenen en verschil aan te geven, kunnen kinderen kleuren gebruiken die hun gevoel en reactie weergeven.

Rood van agressie: je bent heel boos en wordt driftig;

Geel staat voor trots; je komt op voor jezelf en staat je mannetje in een conflict;

Blauw gebruik je als je eigenlijk wilt weglopen: je zegt niet wat je ervan vindt.

Blok 2

We lossen conflicten zelf op

Uit de praktijk – verslag groep 5/6

De kinderen hebben een boekje gemaakt. Dit boekje heet: Mijn Conflictenboek. Ze mogen – en moeten soms – hierin schrijven als er een conflict is geweest. Ze schrijven dan op hoe ze dit opgelost hebben. We hebben het dan over:

win-win oplossingen (allebei tevreden)

win-verlies oplossingen (de één is sterker dan de ander en krijgt zijn zin)

of

verlies-verlies oplossingen (de kinderen waren even sterk, maar geen van beide kreeg zijn zin of er werd geen bevredigende oplossing gevonden).

Bij het bespreken van dit soort situaties kunnen de kinderen veel van elkaar leren.

Juf Ans

Tips & Trucs voor thuis:

Maak thuis gebruik van PRAAT HET UIT. Dit is een stappenplan dat gebruikt wordt om conflicten op te lossen. Het gaat ervan uit dat kinderen die een conflict hebben, zelf de oplossing bedenken. Een oplossing is goed als beide partijen er tevreden over zijn en als ze het uit kunnen voeren.

Het stappenplan PRAAT HET UIT is beschikbaar via vreedzamemargriet@xs4all.nl

Terugblik op Blok 1

Thema : Onze Klas.

Om van een school of van de klas een gemeenschap te maken is het nodig dat elk kind zich verbonden voelt met de groep. Die verbondenheid is mogelijk als kinderen elkaar goed kennen en elkaar waarderen.

- Ze leren wat bijdraagt aan goede sfeer in de klas en wat de sfeer verstoort.
- Ze leren twee begrippen :
"afbreker" - onaardige , negatieve opmerking over iemand en wat het doet met iemand
"opstekeer" - een positieve opmerking over iemand, een compliment en het effect daarvan.
- Kinderen worden bewust van het belang van goed naar elkaar luisteren, want dat is belangrijk bij oplossen van conflicten.
- Er wordt gesproken over de meningsverschillen – die betekenen niet dat je elkaar niet aardig vindt. Iedereen moet zijn mening kunnen uiten en verdedigen, en iedereen moet respect hebben voor de mening van anderen.
- Kinderen praten over hoe de sfeer in de klas moet zijn en vervolgens maken ze samen omgangsafspraken om deze sfeer te beïnvloeden – hier worden ze zelf bij betrokken door samen de regels te bepalen; dit vergroot hun zelfstandigheid en verantwoordelijkheid voor de klas.

Tips & Trucs voor thuis:

Gebruik thuis ook de begrippen "Opstekeer" en "Afbreker".

Hoort u van uw kind over "opstekers" en "afbrekers"? Vraag er dan naar en praat samen erover. Laat weten wanneer uw kind iemand een "afbreker" geeft. Vraag hoe dat voor die ander is.

Stimuleer om "opstekers" te geven. Doet u dat zelf ook en benoem het dan als "opstekeer". Zo worden onze kinderen zich ervan bewust wat ze over iemand anders zeggen en hoe dat voor die ander is.

Uit de praktijk van Blok 1:

Verslagje uit groep 5/6

In een les over het reageren op stellingen gaf één van mijn leerlingen een heel ontroerend antwoord.

De stelling was: meisjes zijn beter dan jongens!

De klas was verdeeld in 3 hoeken: eens / oneens / weet niet. Daar moesten de kinderen uit kiezen. Daarna mocht een aantal kinderen vertellen waarom ze juist voor die hoek hadden gekozen. Toen ik aan een leerling die bij "eens" stond vroeg waarom, was het antwoord:

"Mijn moeder werkt keihard, doet alles voor ons en vraagt er nooit iets voor terug!".

De Margrietschool
Openbare basisschool te Halfweg NH

Oranje Nassastraat 19
1165 GL Halfweg NH
020 497 28 35

Heeft u vragen of suggesties
mail gerust naar:
vreedzamemargriet@xs4all.nl